КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 135 (7275). • 16 июль, 1980 йил • ЧОРШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

Республика пойтахтининг коммунистлари, барча меҳнаткашлари Ленин партияси ва Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини тўла қўллаб-қувватламоқдалар. 15 июль куни бўлиб ўтган Тошкент шаҳар партия активи йиғилишида шу ҳақда гапирилди.

Йиғилиш КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми якунларини ҳамда Пленум қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини бажариш ва партия XXVI съездини муносиб кутиб олиш борасида Тошкент шаҳар партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама этди. Бу ҳақда шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров доклади тингланди. Докладчи ва сўзга чиққан ўртоқлар Тошкентдаги меҳнат коллективларининг беш йиллик мобайнида эришган муваффақиятларини қайд этиб, ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини ошириш имконини берувчи кўпгина резервлар борлиги ва улардан тўла фойдаланиш кераклигини таъкидладилар. Мамлакат коммунистларининг бўлажак анжуманини йиллик, умуман беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш билан кутиб олишга аҳд қилган пешқадам меҳнат коллективлари тажрибасини кенг ёйиш ниҳоятда муҳимдир.

Қабул этилган қарорда партия активи йиғилиши КПСС Марказий Комитетини Тошкент шаҳар партия ташкилоти планлар ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, КПСС XXVI съездини ҳамда Ўзбекистон Компартияси XX съездини коммунистик қурилишда янги ютуқлар билан кутиб олиш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб ишонтирди.

ҒАЛЛАКОРЛАРИМИЗНИНГ УЛКАН ҒАЛАБАСИ

Бутун совет халқи каби Тошкент областининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладидан келиб чиқадиган вазифаларни сидқидилдан қабул қилиб, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Область хўжаликлари ғалла ҳосили ўрим-йиғимини ўз вақтида тугалладилар ва давлатга дон сотиш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили топшириқлари муддатидан илгари бажарилишини таъминладилар. Ғалла қабул қилиш пунктларига 30 минг тоннадан кўпроқ буғдой ва арпа элтиб берилди. Давлатга дон топшириш йиллик ҳажми 137 процент адо этилди.

Областдаги барча районларнинг ғаллакорлари мана шу ғалабага катта ҳисса қўшдилар. Чиноз, Оҳангарон, Коммунистик, Пискент, Оққўрғон, Ғалаба районларининг ғаллакорлари ватан омборларига 1,5—3 йиллик план ҳажмида дон тўкдилар.

1976—1980 йилларда область хўжаликлари ғалла қабул қилиш пунктларига 475 минг тоннадан зиёд дон элтиб бердилар, бу эса ўнинчи беш йиллик топшириғига нисбатан 137,2 процентни ташкил этади. Оҳангарон, Калинин, Оржоникидзе, Пискент, Тошкент ва Чиноз районларининг ғаллакорлари давлатга дон топшириш беш йиллик ҳажмини 2—2,5 баравар ошириб бажардилар.

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Коммунизм», Оҳангарон районидаги «Ташконезавод», «Ғаллақудуқ», Паркент районидаги «Коммуна», «Ленинобод», Оққўрғон районидаги Сегизбоев номли совхозларнинг, Бўстонлиқ районидаги «Қозоғистон ССР 30 йиллиги», Коммунистик районидаги «Правда», «Ўзбекистон», Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхозларнинг ғаллакорлари бу йил юксак кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Улар суғориладиган ҳар гектар ердан 30—40 центнердан, лалми ерларнинг ҳар гектаридан 13—20 центнерга етказиб бошоқли дон экинлари ҳосилини олдилар.

Оҳангарон районидаги Куйбишев номли совхоздан Б. Нишонов, А. Зулфиқоров, «Ташконезавод» совхозидан В. Ванюшин, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоздан У. Қулбоев, Коммунистик районидаги «Правда» колхозидан Т. Инатуллин, «Ўзбекистон» колхозидан Ли Су Ман, Паркент районидаги «Коммунист» совхозидан В. Норов, Чиноз районидаги Жамбул номли совхоздан Д. Исоқов сингари комбайнчилар ғалла ҳосили ўрим-йиғимида ипатовча иш усулини қўлланиб юксак унумдорликка эришдилар ва мавсумда 200—350 тоннадан дон янчиб бердилар.

Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг, ғалла қабул қилувчи корхоналар, транспорт ташкилотлари ходимларининг фидокорона меҳнати, область партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг партия аграр сиёсатини амалга ошириш соҳасидаги катта ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли шундай натижаларга эришиш мумкин бўлди.

Областнинг қишлоқ меҳнаткашлари пахта ва қишлоқ хўжалик экинларидан мўл-кўл ҳамда эртанги ҳосил етиштириш юзасидан қизғин иш олиб бормоқдалар, сабзавот, мева, сут, жун, пилла тайёрлаш беш йиллик ҳажмини ошириб бажардилар, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг бўлажак XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

ПАХТАКОР ВА МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР!

✦ Ҳар туп ғўзанинг серҳосил бўлиб ўсиши, кўсакларнинг эрта пишиб етилиши Сизларнинг ғайрат-шижоатингизга боғлиқ.

✦ **Қатор ораларида тупроқ етилиши билан культивацияни оби-тобида ўтказинг.**

✦ **Ғўза саратон сувига қонсин. Ўсимликнинг чанқаб қолиши ва суғориш пайтида қўллаб кетишига асло йўл қўйманг.**

✦ Зараркунандалар тушган ерларни зудлик билан аниқлаб, уни йўқотиш чораларини кўрайлик. Бу ишда кўпроқ трактор аппаратларидан, биологик усулдан фойдаланиш лозим.

✦ **Энг яхши далаларга сифат белгиси олиш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдирайлик!**

ЗАРБДОР ВАХТАДА

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози механизаторлари шу кунларда ғўзага комплекс ишлов беришни қизғин давом эттирмоқдалар. Механизаторлар ўртасидаги социалистик мусобақа кенг авж олдирилган. Хўжаликнинг 7-бригадаси пахтазорларида меҳнат қилаётган Владимир Цой кунлик нормани 1,5—2 ҳиссага етказиб бажариб, ҳамкасбларига ўрнак бўлаётир.

А. Абалян фотолари.

ИЛҒОРЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОН КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотиш бўйича районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги мусобақанинг 6 ойлик якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районида** (район партия комитетининг биринчи секретари Р. Қ. Қамбаров, район ижроия комитети раиси Ҳ. А. Аҳмедов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Ж. Ҳайдаров, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси С. Исмоилов, район комсомол комитети секретари Р. Низомов ўртоқлар) қолдирилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга гўшт сотишни 1979 йилга нисбатан 36,2 процент, сут сотишни 22,6 процент, тухум сотишни 22,7 процент кўпайтирдилар ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни, қорамол ва паррандалар бош сонини ҳамда уларнинг маҳсулдорлигини оширишга эришдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Ғалаба районидаги Волков номли совхозга** (директори З. Назиров, партия комитети секретари Ғ. Қуролбоев, ишчилар комитети раиси Т. Исмоилов, комсомол комитети секретари З. Зоидова ўртоқлар) берилди. Бу совхоз ишчилари давлатга гўшт сотишни 14,7 процент, сут сотишни 16 процент кўпайтирдилар ва қорамол бош сонини кўпайтириб уларнинг маҳсулдорлигини оширишга эришдилар.

Байроқ Чиноз районидаги Жамбул номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозига** (раиси М. Исматов, партия ташкилоти секретари К. Қоражонов, касаба союз комитети раиси К. Мирраҳимов, комсомол комитети секретари Т. Бозорбоев ўртоқлар) берилди. Бу колхоз аъзолари давлатга гўшт сотишда ўтган йилга нисбатан 28,5 процент, сут сотишда 22 процент, тухум сотишда 23 процент ўсишни таъминладилар. Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни ҳамда қорамоллар ва паррандалар бош сонини кўпайтиришга ва уларнинг маҳсулдорлигини оширишга эришилди.

Байроқ Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Калинин районига, Ғалаба районидаги Волков номли совхозга, Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

МЕВА, САБЗАВОТ ВА КАРТОШКА

ЎЗБЕКИСТОН КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети давлатга мева, сабзавот ва картошка сотиш бўйича районлар, совхозлар, колхозлар ўртасидаги мусобақанинг 11 июлгача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районига** (район партия комитети секретари Р. Қ. Қамбаров, район ижроия комитети раиси Ҳ. А. Аҳмедов, район комсомол комитети секретари Р. Низомов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси С. Исмоилов, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Ж. Ҳайдаров, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва бош давлат инспектори Э. Ҳ. Ҳалилов ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга сабзавот сотиш йиллик планини 50,4 процент, ҳўл мева планини 59 процент, картошка планини 40 процент бажардилар ва июль ойининг биринчи ўн кунлигида сабзавот бўйича 2,6 процент, картошка бўйича 15,8 процент, ҳўл мева бўйича 8,9 процент ўсишга эришдилар.

Байроқ Тошкент районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Оққўрғон районига** (район партия комитети секретари Э. Ҳ. Ҳатамов, район ижроия комитети раиси С. Ғоипов, комсомол комитети секретари С. Баҳромов, қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи район комитети раиси К. А. Ким, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи Р. У. Усмонов, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори Г. П. Лян ўртоқлар) берилди. Бу район меҳнаткашлари давлатга сабзавот топшириш йиллик планини 49,6 процент, ҳўл мева планини 61 процент бажардилар. Июль ойининг биринчи ўн кунлигида йиллик планга нисбатан сабзавот бўйича 12,9 процент, ҳўл мева бўйича 21,5 процент ўсиш таъминланди.

Байроқ Ғалаба районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозига** (раиси М. Л. Пугачева, партия комитети секретари Р. Йўлдошхўжаев, касаба союз комитети раиси С. Исматуллаев, комсомол комитети секретари Э. Наримов, бош агроном Э. Раҳматов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз аъзолари давлатга сабзавот сотиш йиллик планини 20,3 процент, картошка бўйича 33 процент, ҳўл мева бўйича 44,1 процент бажардилар. Июль ойининг биринчи ўн кунлигида йиллик планга нисбатан сабзавот бўйича 5,3 процент, картошка бўйича 18,6 процент, ҳўл мева бўйича 20 процент ўсиш таъминланди.

Байроқ Калинин районидаги «Партия XX съезди» колхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районидаги «Назарбек» совхозига** (директори Ҳ. Қорахўжаев, партия комитети секретари Р. Исамуҳамедов, ишчилар комитети раиси Т. Жабборов, комсомол комитети секретари С. Муҳамедов, бош агроном Н. Темиров ўртоқлар) берилди. Бу совхоз ишчилари давлатга сабзавот сотиш йиллик планини 40,9 процент, картошка бўйича 15,5 процент, ҳўл мева бўйича 30 процент бажардилар. Июль ойининг биринчи ўн кунлигида йиллик планга нисбатан сабзавот бўйича 4,3 процент, картошка бўйича 15,5 процент, ҳўл мева бўйича 8,9 процент ўсиш таъминланди.

Байроқ Оржоникидзе районидаги Р. Мусамуҳамедов номли совхоздан олиб берилади.

Область план бўлимига мусобақа илғорларига сотиш учун Калинин ва Оққўрғон районларига, Калинин районидаги «Назарбек» совхозига ва Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ЭРТАНГИ ҲАРАКАТ—КУЗГИ БАРАКАТ

Бу йилги пахта ҳосили аввалги йиллардагига нисбатан бир мунча барвақт етилаяпти. Деҳқон маҳорати, тажрибаси, ғайрат-шижоатининг меваси кўзни қувонтирмоқда.

Халқимизда «ҳаракатда баракат» деган доно нақл бор. Ҳосил мўл бўлса-ю, лекин уни йиғиб-териб олишга пухта тайёргарлик кўрилмаса, не-не машаққатлар билан етиштирилган «оқ олтин»имиз ёғин-сочинли кунларга қолиб кетиши мумкин. Шунинг учун ҳам бу ишга айни кунларда ҳозирлик кўриш керак.

Коммунистик районидаги «Правда» колхози пахтакорлари ана шундай қилмоқдалар. Улар шу кеча-кундузда ғўза парваришини бир дақиқа ҳам бўшаштирмай, йиғим-теримга ҳам шайланмоқдалар. Бу соҳадаги ишлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини 1980 йил пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида»ги қарори асосида олиб борилаётир. Бу қарор колхозчилар ўртасида ишлаб чиқилди. Тадбирлар белгиланиб, унинг амалга оширилиши учун масъул кишилар тайинланди.

Ҳозирги кунда ривожланишдан орқада қолаётган ғўзаларга қўшимча ишлов бериш орқали ҳосилнинг бир текис етилиши таъминланаётир. Далаларда ғўзани минерал ўғитлар билан озиқлантириш поёнига етди. Айни кунларда маҳаллий ўғит шарбат қилиб оқизилмоқда. Суғориш ва культивация бир-бирига боғлаб олиб борилаётир.

Колхоз азаматлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида 7800 тонналик хирмон яратишга бел боғлаганлар. Бу ҳосилнинг 90 проценти машиналар ёрдамида йиғиштириб олинади. Миришкорлар машина терими соҳасида бой тажриба тўплаганлар. Қозоқбой Тошбоев, Пётр Ким, Сайли Мусулмонқулов каби маҳоратли механизаторлар мавсумда 200—250 тоннадан пахта теришга сўз беришди. Булар айни кунларда ғўза парваришида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Ўсимликни машина теримига мослаб ўстирмоқдалар. Шу билан бирга «зангори кема»ларни ҳам мавсумга шай қилиб қўйдилар.

Колхоз устахонасида қизғин меҳнат давом этмоқда. Бу ерда йиғим-терим даврида ишлатиладиган барча техника воситалари пухта созланмоқда. Бу ишга 10 киши сафарбар этилган. Ҳозиргача 51 та пахта териш машинасидан 48 таси теримга тахт қилиб қўйилди.

Мавсумда 213 та трактор прицепи, 30 та кўрак чувиш машинаси, 3 та подборщик ва бошқа техника воситалари ишлатилади. Ремонтчилар ана шу механизмларни пухта созлаш учун бор маҳоратларини ишга солмоқдалар.

Маълумки, йиғим-теримни ташкил этишда Ставрополь ўлкасидаги Ипатово райони механизаторларининг тажрибаси қўл келмоқда. Бу йил ҳам ана шу прогрессив усул кенг қўлланилади. Ҳозир колхозда 24 та звенони бирлаштирган 5 та отряд тузилаётир. Уларнинг иш графиги, ҳаракат маршрутлари белгилаб чиқилади. Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ҳозирдан бошлаб теримда намуна кўрсатадиган илғорларни маънавий ва моддий рағбатлантириш тадбирларини белгилаб чиқмоқда. Мавсумда механизаторлар «Бир дақиқа ҳам бекор турмаймиз» шиори остида иш олиб борадилар. Бир-бирлари билан мусобақалашиб меҳнат қиладилар.

— Мавсумга тайёргарлик кўриш яхши бораётган бўлса ҳам,— дейди колхоз раиси ўринбосари Экман Ким,— бироқ, айрим муаммолар ишимизга тўсиқ бўлмоқда. Қатор эҳтиёт қисмлар, айниқса, аккумулятор танқис бўлиб қолаяпти. Ахир буларсиз техникани юргазиб бўладими?

Транспорт трактори йилнинг барча фаслларида ишлатилади. Бироқ биздаги мавжуд тракторлар эҳтиёжимизни тўла қондирмайди. «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси бу соҳада бизга амалий ёрдам берса айни муддао бўлар эди.

Ҳақли эътироз, ҳақли талаблар. Алоқадор ташкилотлар бу ҳақда жиддий ўйлаб кўришади, деган умиддамиз.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорида пахта териш машиналари, тракторлар, трактор прицеплари, ортиш механизмлари, шунингдек техника хизмати воситалари ва ёнилғи қуйиш механизмларини 1980 йил 15 августгача, кўрак чувиш, кўсак териш машиналари, тўкилган пахтани териш машиналари ва бошқа машина-механизмларни ремонт қилиш ва тайёрлаш 1 сентябргача тугаллансин, деб алоҳида таъкидланади. Терим-транспорт техникасини бу муддатгача ишга шай қилиниши учун хўжаликка яқин кунларда етарли миқдорда эҳтиёт қисмлар етказиб берилиши лозим.

КПСС XXVI съезди шарафига авж олган социалистик мусобақага қўшилган колхоз пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида «оқ олтин»дан рекорд ҳосил етиштириш билан биргаликда бу ҳосилни қисқа муддатда нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун ҳам пухта ҳозирлик кўришяпти.

Н. СУЛАЙМОНОВА.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

Тошкент область партия комитетида область шаҳар, район партия комитетлари бўлим мудирлари, айрим область ташкилотларининг масъул ходимлари ҳамда қатор йирик бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети бўлим мудири П. Н. Нигматов «Партия ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши (1980 йил май) якунлари ва шаҳар, район партия комитетлари бўлимларининг ҳужжатлар ҳамда меҳнаткашлар хатлари билан ишлашни янада такомиллаштириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида» доклад қилди.

Кенгашда Коммунистик район партия комитетининг биринчи секретари А. П. Алимов, Октябрь район партия комитетининг иккинчи секретари А. Е. Викторов, Тошкент шаҳар партия комитети бўлим мудири В. М. Седова, Ангрен шаҳар партия комитети бўлим мудири В. Ф. Белякова, Оққўрғон район партия комитети бўлим мудири С. А. Абдувалиев, Фрунзе район партия комитетининг бўлим мудири И. А. Грубэ, Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари У. Т. Султонов, Ўзбекистон металлургия заводи партия комитетининг секретари М. Жамолдинов сўзга чиқдилар. Улар партия аппарати иш услуби, иш юритиш ва назоратни йўлга қўйиш, меҳнаткашлар хатларини кўриб чиқиш ҳамда гражданларни қабул қилишни такомиллаштириш, КПСС Марказий Комитети 1980 йил июнь Пленуми қарорларини бажаришни ташкил этиш соҳасида тажриба алмашдилар.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети сектор мудири Д. М. Маҳмудов сўзга чиқди.

Кенгаш ишида область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Антонов иштирок этди.

КАФЕДРА ТАДҚИҚОТЛАРИ

Жонажон партиямизнинг навбатдаги XXVI съезди олдидан коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси билан боғлиқ мавзуларда кўпгина илмий ишлар босмадан чиқади. Булар орасида КПССнинг жанговар отряди ҳисобланган Ўзбекистон Компартиясининг кўп қиррали фаолиятига оид тўпламлар ҳам бор.

«Ўзбекистон Компартиясининг оммани коммунистик руҳда тарбиялашдаги фаолияти» деган монография ҳам эътиборни ўзига тортади. Тошкент халқ хўжалиги институти КПСС тарихи кафедраси коллективининг профессор М. Мусаев раҳбарлигида яратган бу асари алоҳида тўплам ҳолида чоп этилади.

Кафедра томонидан босмага тайёрланган навбатдаги монографияда эса коммунистик тарбия масалалари ёритилади. Бу монография «Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда партия раҳбарлиги» деб номланди.

А. АЛИЕВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: СЪЕЗДОЛДИ КЎРИГИ

Биз олға ҳаракат қилиб борганимиз сари, партия йирик вазифаларни ҳал қила борган сари унинг сафларини бошланғич партия ташкилотининг, бутун коллективнинг таҳсинига сазовор бўлган, ишлаб чиқаришда ва ижтимоий ҳаётда актив қатнашаётган янги кучлар ҳисобига кенгайтириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилишимиз лозим, деб уқтиради эди КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев.

Партиямизнинг бўлажак XXVI съезди шарафига барча жойларда қизғин мусобақа кетаётган шу қутлуғ кунларда кўплаб илғор ишчилар қалбларида коммунист бўлиш иштиёқи, Ленин партияси сафига аъзо бўлиш истаги мавж ураётганлигини изҳор этмоқдалар. Партиямиз миллионлар меҳрини қозонаётганлиги бежиз эмас, албатта. У марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг революцион байроғини баланд кўтариб бормоқда, ўзининг тарихий вазифасини шараф билан амалга оширмоқда, Коммунистик ғояларнинг тантанаси учун ҳормай-толмай курашмоқда.

Партия ҳаётининг ленинча нормалари ва партиявий раҳбарлик принципларига қаттиқ риоя қилинаётганлиги учун ҳам партия сафларининг ғоявий ва ташкилий бирлиги тобора мустаҳкамланмоқда, сифат состави яхшиланмоқда. Конкрет вазифаларни ҳал этиш, партиясиз активлар билан ишлаш давомида партияга муносиб кишилар фазилатининг турли қирралари ёрқин намоён бўлаяпти, ҳар бир кишига индивидуал ёндошиш йўли билан уларнинг сиёсий, ишчанлик, ахлоқий фазилатлари чуқур ўрганиляпти, энг муносиблар партия сафига тавсия этиляпти.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг биринчи йигирув-тўқув фабрикаси партия ташкилоти яқинда илғор тўқувчи Н. Белоедовани партия аъзолигига кандидатликка қабул қилди.

Ўртоқ Н. Белоедова фабрикага 1976 йилда келган эди. Ўтган қисқа давр ичида у ўз касбини пухта ўзлаштирди, комбинатнинг илғор тўқувчилари орасидан ўрин олди. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида у беш ярим йиллик планни бажариб, КПССнинг XXVI съезди очиладиган кунгача қўшимча 80 минг метрдан кўпроқ газлама тўқиб чиқаришга сўз берди. Ҳозир у ўз ваъдасига вафо қилмоқда.

ЮКСАК НОМ

Илғор ишчи корхонада актив жамоатчи ҳамдир. Ҳамкасблари унга катта ишонч билдириб, район Советига депутат қилиб сайлашган. Ёш коммунист бу ишончни ҳам шараф билан оқламоқда.

Коммунист деган юксак ном масъулиятини чуқур ҳис этаётган, устозларига тенглашиб, меҳнат қилаётган ёшлар районимизда оз эмас. Тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиси, СССР Олий Советининг депутати Д. Қулматова, 1-пойафзал фабрикаси ишчиси М. Зухурова, «Отделстрой» трести пардозловчиси М. Миржамилов, 2502-автоколонна ҳайдовчиси М. Чернов каби ёш коммунистлар меҳнат мусобақасида авангардлик қилмоқдалар, жамоатчилик топшириқларини жон-диллари билан бажармоқдалар.

КПСС ўз табиатига кўра ишчилар синфининг партияси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади. Партия XXV съездининг бу кўрсатмаси биз учун дастуруламалдир. Районимизда саноат корхоналари кўп бўлганлиги учун ишлаб чиқаришда катта ўрин тутади. Шу боисдан ҳам ўтган йили партия сафларига қабул қилинганларнинг 70,2 процентини илғор ишчилар ташкил этди. Партия аъзолигига кандидатларнинг 73 проценти комсомол тарбиясини кўрган йигит-қизлар бўлди. КПСС сафига тобора кўпроқ ёшларнинг кириб келаётганлиги партиянинг ҳаётий кучлари битмас-туганмас эканлигини, ёш авлодимиз коммунизм идеалларига астойдил содиқлигини яққол кўрсатиб турибди.

Район партия комитети, бошланғич партия ташкилотлари партия сафларининг бир маромда ўсишини бошқаришга таъсир кўрсата бориб, аҳолининг социал структурасига, районнинг, меҳнат коллективларининг ўзига хос томонларига алоҳида эътибор бермоқдалар, халқ хўжалиги ва маданиятнинг барча участкаларига партиявий таъсир ўтказиш чораларини кўрмоқдалар. Шу ўринда бир мисол келтирмоқчиман. Кейинги йилларда тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш» заводининг қуюв цехи реконструкцияси, уй-жой қурилиши кўлами яна ҳам кенгайди. Шу муносабат билан қурилиш ташкилотларининг, энг аввало «Отделстрой» трестини ишчан кадрлар билан янада мустаҳкамлашга эҳтиёж туғилди.

Трест партия комитети цех партия ташкилотларига таянган ҳолда ташкилий ва ғоявий-сиёсий ишларни янада кучайтирди. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётда активлик кўрсатаётган кишилардан танлаб олиш йўли билан партия сафларини ўстира борди. Пировардида трест янги кучлар билан мустаҳкамланди. Зиммадаги вазифаларни муваффақиятли бажарадиган бўлиб қолди.

СИНГИЛНИНГ ХОТИРАЛАРИ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

ВЛАДИМИР Ильич Ленин ҳақида том-том хотиралар ёзилган. Уларда Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси, улуғ доҳийнинг меҳнаткаш халқ бахт-саодати йўлидаги тинимсиз кураши лавҳалари, инсоний фазилатлари ҳайрат ва муҳаббат билан қаламга олинган.

Ана шундай ўнлаб ва юзлаб хотиралар орасида доҳийнинг оиласига мансуб кишилар ёзиб қолдирган ёдномалар алоҳида ўрин эгаллайди. Улар Владимир Ильичнинг бутун революцион йўли, ажойиб ҳислатлари, бетакрор маънавий қиёфаси тўғрисидаги тасаввуримизни янада бойитади, ҳар биримиз учун чексиз қадрдон сиймосини яна ҳам яқин қилиб, меҳр-муҳаббатимизни оширади. Анна Ильинична, Мария Ильинична, Дмитрий Ильич Ульяновлар, Надежда Константиновна Крупская хотиралари шу боисдан ҳам турли тилларда чоп этилган, жумладан, ўзбек тилида қайта-қайта нашр қилинган, мактаб дарсликлари ва хрестоматиялардан муносиб ўрин олган. Ўз даврида босилиб чиқиб, кейинчалик ноёб бўлиб қолганлари эса эндиликда бизга маълум бўлган хотиралар билан қўшилган ҳолда эълон этилмоқда.

МАРИЯ ИЛЬИНИЧНА УЛЬЯНОВАнинг 1978 йилда Москвадаги «Политиздат» нашриётида босилиб, яқинда Тошкентнинг «Ўзбекистон» нашриётида чиқарилган тўплами шулар жумласидандир. **«В. И. Ленин ва Ульяновлар оиласи ҳақида»** деб номланган мазкур мажмуани КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти тайёрлаган.

Китоб М. И. Ульянованинг «Революцияга кириш йўлим» автобиографияси билан очилиб, сўнг Ленин ҳақидаги хотиралар келтирилган, уларнинг айримлари биринчи бор эълон этилмоқда.

Сингилнинг ўз буюк акаси тўғрисидаги хотиралари ўта самимийлиги, доҳийга нисбатан алоҳида бир меҳр-муҳаббат туйғуси билан суғорилган.

«Жуда ёшлик чоғларимданоқ мен Владимир Ильичга қандайдир бошқача туйғу билан қарар эдим,— деб ёзади М. И. Ульянова, — уни назаримда бир алоҳида, олий шахс сифатида билиб, қаттиқ севардим ва унинг олдида гўё бўйин эггандек бўлардим... У ўзининг юксак маънавий қиёфаси туфайли шундай кучли обрў қозонган бўлса керак, деб ўйлайман». (19-бет).

М. И. Ульянова худди шу юксак маънавий қиёфани бутун серқирралилиги, жозибаси билан кўрсата олган.

Тўпламга шундай хотиралар ҳам киритилганки, улар доҳий ҳаёти ва инқилобий фаолиятига оид айрим биографик маълумотларни, тафсилотларни ўз ичига олган. («Бу қанақаси? Оқ дафтарни қора ип билан тикиб бўладими?» «Гимназияда», «Сайрдаги учрашув»), «Самара (Алакаевка) давридан (1889—1893 йиллар)», «Февралдан кейин «Правда»да», «В. И. Лениннинг 1917 йилда Россияга келиши», «В. И. Ленинга биринчи суиқасд», «Яраланиш» кабилар шулар жумласидандир.

Баъзи хотиралар доҳий образини айрим қайтарилмас қирралари тўғрисида бевосита ҳикоя қилса, («Истироҳат ва ов», «Дам олишда», «Саранжомлик, пухталик, аниқлик», «Лениннинг энг кучли томонларидан бири»), айримлари эса муайян бир мавзуни қамраб олади («Лениннинг қариндошларга хатлари», «Владимир Ильич ҳақида хотиралар», «Ленин ва Горький», «Ленин ва музика» кабилар), уларда ҳам доҳийнинг жозибадор қиёфаси жонли ҳаётий далиллар билан яратилади.

Китобнинг иккинчи бўлими М. И. Ульянованинг қариндош-уруғларига ёзган 48 хатини ўз ичига олади, улар революционерлар оиласининг энг кичик аъзоси бўлмиш Мария Ильиничнанинг юксак ғоявийлик, кўзланган мақсадга астойдил интилиш, революция ишига чексиз садоқат каби хислатларини матонатли большевикка хос сифатларини очиб беради, унинг инқилобий фаолияти айрим жиҳатларини характерлайди, онаси, опаси ва акаларини жонидан ортиқ севганлиги, уларга жуда меҳрибон бўлганлигидан далолат беради.

Китобнинг учинчи бўлимига Мария Ильиничнанинг отаси Илья Николаевич, онаси Мария Александровна, акаси Александр Ильич ҳамда опаси Ольга Ильинична тўғрисидаги очерклари, яъни кўпдан бери ноёб бўлиб қолган асарлари киритилган.

Жумладан, 30-йиллар бошларида нашр қилинган «Владимир Ильич Лениннинг отаси — Илья Николаевич Ульянов (1831—1886 йиллар)» асарини отага фарзанд томонидан яратилган ўзига хос ёдгорлик, дейиш мумкин. Илья Николаевич биографиясига оид бу асар, муаллиф ёзганидек, шу йўналишдаги дастлабки уринишлардан биридир. Мазкур очеркини ўқиб, биз подшо замонида амалдорлик, малайлик, мансабпарастлик ҳукм сурган бир шароитда ҳам бутун билими ва куч-ғайратини илм-маърифатга, «авом халқ»ни саводхон ва ўқимишли қилиш ишига бағишлаган ажойиб педагог ва бошланғич маориф ташкилотчисининг сиймосини янада яққол тасаввур этамиз. М. И. Ульянова 75-бетлик ўқимишли очеркни ёзишда ассан отасининг ўзи ва у яшаб-ишлаган давр тўғрисидаги хотиралардан, ўтган асрнинг 60—70 йиллардаги бошланғич халқ маорифига оид бир қанча асарлардан, отасининг ўзи ёзиб қолдирган материаллардан, ниҳоят қисман шахсий хотираларидан фойдаланган.

М. И. Ульянова ёзишича, Илья Николаевич ибрат бўларли оила бошлиғи эди ва болалар Илья Николаевич билан у жуда меҳр қўйган оналари ўртасида оилавий жанжаллар ва можаролар бўлганлигини ҳеч қачон кўрмаганлар, улар ҳамма вақт жуда аҳил яшашган.

Владимир Ильич жисмоний жиҳатдан отасига жуда ўхшаганлигини таъкидлар экан, муаллиф ёзадики, унга отасидан бўйи-басти, кенг ёноқлари, ва юз қиёфаси, бироз қирғиз қовоқлиги, кенг пешонаси мерос бўлиб ўтган эди. У худди отасидек серҳаракат эди, уларнинг кулгиси ҳам бир хил эди, кўзда ёш ҳахолаб кулар эдилар. Характерлари ва урф-одатларида ҳам кўп ўхшашлик бор эди. Кучли ирода, серғайратлик, ўз ишига бутунлай шўнғиб кетиш қобилияти, шу ишга ўзини фидо қилиш, ўз бурчларига ғоят ҳалол қараш, шунингдек, зўр демократизм, кишиларга ғамхўрлик қилиш — бу хислатлар Илья Николаевич билан Владимир Ильич учун муштарак эди (324-бет).

Мария Александровна тўғрисидаги очерк ҳам мароқли ёзилган. М. И. Ульянова ёзади: «Мария Александровнанинг болаларини тинтув қилиш ва ҳибсга олиш (оиламизда бундай воқеалар 90-йилларнинг охирида тез-тез бўлиб турарди) унинг учун, ҳамма вақт катта зарба бўлган. Шундай вақтда у кўпгина бегона шаҳарда бутунлай ёлғиз қолиб кетарди, чунки биз кўпинча шаҳарма-шаҳар кўчиб юрардик, у ҳам ҳар вақт биз билан бирга бўларди... Мария Александровна биз қамоқда бўлган вақтимизда, у билан расман кўришиб туришимиздан ташқари, турмага келиб, ўз яқинларини бир амаллаб дераза орқали кўриш ёки улар тўғрисида бирор нарса эшитиш умидида турма атрофида айланиб юрарди (356-бет).

Худди шу очеркдан Владимир Ильичнинг онасига жуда меҳрибон бўлганлиги, эмиграция вақтида онасидан узоқда яшаш жуда оғир бўлганлиги, шу сабабли у онасининг чет элга келиб, ўзи билан бирга туришни хоҳлаганлигини, тез-тез хат ёзиб турганлигини билиб оламиз.

М. И. Ульянованинг доҳий ва Ульяновлар оиласи тўғрисида ёзиб қолдирган ва биринчи бор бир бутун тўплам ҳолида нашр этилган адабий меросига муаллифнинг қуйидаги сўзларини эпиграф қилиб олиш мумкин:

«Биз ўртоқ Ленинни инсон сифатида ҳам яхши билишимиз лозим, чунки бу нарса бизнинг ўзимизнинг ҳам яхшироқ одам бўлишимизга ёрдам беради».

Чиндан ҳам шундай!

Илҳом СУЛТОНОВ.

Республикамиз пойтахтида улкан иншоот — кино-концерт зали қурилиши жадал олиб борилмоқда. Объектда ҳозир пардозлаш ишлари қизғин бошланиб кетди. Бу ишда «Отделстрой» трестининг сайқалчилари ҳаммага намуна бўлишяпти. Ушбу суратда шу қўли гул бинокорлардан бир группаси — В. Лукьянова, (чапдан) Н. Юсупов, Ф. Васильев, З. Ғофурова, Р. Хисматулин, Х. Ризқиев ва А. Қамбаровларни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотоси.

ИТТИФОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

АКВАРИУМ — МУЗЕЙ

ЛИТВА ССРда денгиз акварнум-музейи очилди.

Музей ҳовузларида Болтиқ тюлени, Антарктида пингвини каби сув ҳайвонларини кўриш мумкин. Болтиқ денгизида учрайдиган балиқлар эса 34 аквариумда жойлашган.

Шу атрофдаги эски қалъанинг собиқ ҳужра ва қуролхоналарида эса кемасозлик тарихи мўъжаз моделлар орқали намойиш этилмоқда. Бу ерда Буюк Петрга қарашли қайиқлардан тортиб «Сибирь» атом музёраригача бўлган денгиз транспортининг моделлари қўйилган.

СССРда БИРИНЧИ

ТОЛЬЯТТИ шаҳрида, Волга автомобиль заводи қошида мамлакатимизда биринчи автомобиль музейини ташкил этишга қарор қилинди.

Архитектор Ю. Карпушин ва инженер Н. Канчели таклиф қилган ғаройиб шаклдаги бу музейнинг айланма залларида совет автомобилсозлик корхоналари тарихи хилма-хил машиналар воситасида ҳикоя қилинади. Винтсимон айлана шаклида қурилажак музей биносининг лойиҳаси эса ўзига хос кашфиёт сифатида тан олинди.

ҚИЗИЛҚУМ ЛИМОНЛАРИ

ҚИЗИЛҚУМ саҳросининг нақ марказидаги Конимех ўрмон хўжалигида лимонлар ғарқ пишмоқда.

Бу ерда уч йил бурун тажриба учун цитрус кўчатлари экилган эди. Ўтган йили эса лимонзордан мўл ҳосил олинди. Баъзи лимонлар вазни ярим килограммгача боради. Эндиликда саҳрода жойлашган бу районнинг бошқа хўжаликларида ҳам цитрус экинлари етиштирила бошланди.

ТАРИХ ЁДГОРЛИГИ

ЎРТА Осиёнинг энг қадимий шаҳарларидан бири бўлмиш Хўжанд (ҳозирги Ленинобод) тарихий ва меъморчилик қўриқхона зонаси, деб эълон қилинди.

Археологлар яқинда топган ашёларга қараганда, бу шаҳар эрамиздан аввалги тўртинчи асрда қурила бошлаган экан. Таъмирчилар қадимги юнон истилоси даврида ҳамда кейинги асрларда яратилган ёдгорликларнинг қолдиқларини сақлаб қолмоқчилар.

Шаҳардаги лойдан қурилган маҳаллаларда эса эски замонлар турмушига оид музей очилади. Хуллас, Ленинобод Тожикистоннинг йирик туристик марказига айланади.

ПРИЦЕП ҲАМ ПРЕСС

Тракторчи кабинасидан чиқмай, кнопкани босди ва унинг ортида турган жуда катта прицеп бортларини, мушт ёзилгандек ёзиб юборди. Бирин-кетин учта комбайн келиб, пахта тўла учта бункерни битта чигитни ҳам ерга туширмай унга ағдарди. Яна бир кнопка босилса, бортлар аста-секин кўтарилиб, пахта шиббаланади ва прицеп автомобиль йўлларида қатнаш учун қулай габаритни олади.

Тошкент трактор заводида ясалган ва пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган янги прицеп шундай ишлайди. Унинг сиғими эскисига нисбатан қарийб 30 процент оширилди. Прицеп кузов габаритларини ўзгартиришга имкон берувчи махсус гидравлик механизм билан таъминланган.

Прицеп-прессни катта ижодий коллектив ясаган. Пахтачилик тракторлари ва пахта ташийдиган транспорт воситалари махсус конструкторлик бюросининг конструкторлари прицеп-пресс айрим узелларини ишлаб чиққанлари учун еттита авторлик шаҳодатномасини олдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тошкентдаги бош корхонаси коллективи қўлидан чиқаётган маҳсулотлар жаҳоннинг 30 дан ортиқ мамлакатига етказиб берилмоқда. Ҳозирги вақтда ишчи-хизматчилар КПСС XXVI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юборишди. Суратда: илғор электр монтажчилардан Олег Смирнов ва Рая Яранбоевалар янги электр аппаратини йиғмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

КАПРОЛАКТАМ: МАРРА ЯҚИН

«Капролактам» ишлаб чиқариш комплексининг бугунги қиёфаси ўзгача: жозибали ва гўзал. Яқиндагина қуруқ тошлоқ бўлиб ўтган бу кенгликда улкан ноёб комплекс қад кўтариб турибди. Унинг қурилиши бошланганидан бери бор-йўғи уч йилдан ортиқроқ вақт ўтди, холос. Чунки янги ишлаб чиқариш қувватларини тез қуриш ва иложи борича барвақтроқ фойдаланишга топшириш замон талаби, давр тақозосидир. Улар улкан бўлгани учун ҳам бир кун барвақтроқ ишга тушса бундан халқ хўжалиги жуда катта фойда кўради.

Шунинг учун ҳам тез ва соз қуриш комплекс бунёдкорларининг шиори бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам капролактам ишлаб чиқариши қурилишининг қиёфаси кун сайин, соат сайин ўзгариб турди. Неча гектар майдонни эгаллаган бу ноёб комплекс эндиликда ўз улуғворлигини, забардастлигини, салобатини кўз-кўз қилмоқда. Айни вақтда у қандайдир ихчамлиги, ишлаб чиқариши марказлашганлиги билан ҳам ажралиб туради.

Қурилиш бошланганидан бери бу ерда минглаб бинокорлар, монтажчилар фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатиб ишладилар. У интернационал қурилиш номини олганлиги ҳам бежиз эмас. Мамлакатимизнинг ўнлаб шаҳарларидан ёрдамга келган мутахассис бунёдкорлар ўзбек касбдошлари билан ёнма-ён туриб меҳнат қилдилар. Мураккаб асбоб-ускуналарни монтаж қилишда иштирок этиб, жонбозлик кўрсатдилар. Бу билан комплекс қурилишнинг тезлаштиришга салмоқли ҳисса қўшишди.

Капролактам комплекси бугун ишга тушиш арафасида, дастлабки маҳсулот олинадиган кунга бир ойдан ҳам камроқ вақт қолди. Комплекснинг барча корпуслари қомат кериб, осмонга бўй чўзиб турибди. Турли-туман химиявий технологик жараёнлар содир бўладиган кўпдан кўп қозонлар, сон-саноқсиз, қувурлардан ташкил топган миноралар учи мовий гумбаз узра интилиб, бамисоли старт олдидаги космик ракетага ўхшайди. Қатор корпуслар тепасида ол байроқлар майин тоғ шабадасида ҳилпираб турибди. Бу байроқлар улкан объектни серқадоқ, аммо гул каби гўзал қўллари, ақл-заковат ва меҳри-муҳаббатлари билан, оташ қалб қўрини сарфлаб барпо этган бинокорлар меҳнатини, яратувчилик касбини олқишлаб уни бутун борлиқ узра кўз-кўз қилаётгандай эди. Бу байроқларнинг рамзий маъноси ҳам бор экан. У кўтарилган корпуслар фойдаланиш учун тахт қилинганини ҳам билдирар экан.

— Ҳозирги вақтда,— дейди биз билан суҳбатда давлат марказий Азот саноати институти бош инженерининг ўринбосари, комплекс қурилишини қабул қилиш давлат комиссияси раиси Виктор Константинович Савинов,— деярли барча цехлар ва участкаларда созлаш — ишга тушириш ишлари жадал олиб борилмоқда. Монтаж қилинган асбоб-ускуналар, қувурлар иссиқ ва совуқ сув қўйиб ишлатиб кўрилмоқда. Аниқланган нуқсонларни дарҳол бартараф этиш чоралари кўрилмоқда.

ЗАРБДОР ОБЪЕКТЛАР ҚУРИЛИШИДА

— Давлат комиссияси қабул қилган объектлар ҳам бўлса керак,— сўрадик Виктор Константиновичдан.

— Ҳа, албатта. Созлаш ишга тушириш ишлари тугалланган қатор объектлар ҳозирнинг ўзидаёқ ишлатишга тайёр,— жавоб берди, у.— Айрим цехлар, яъни қурилишда қабул қилинганидек босқичлар тўла қўлдан чиқарилди. Дарё сувини тозалаш, буғ қозонхонаси, сув составидаги турли эритмалар — минералларни ажратиб ташлаш босқичлари шулар жумласидандир. Ҳаво ва азот компрессорлари, техник хомашё сақланадиган омбор хўжалиги ва бошқа қатор босқичларни ҳам ишга тушираверишимумкин.

Куни кеча комплексда яна бир қувончли воқеа бўлди. Ишлаб чиқаришнинг асосий хомашёларидан бири ҳисобланган сульфат кислотаси ишлаб чиқарувчи агрегат ишга туширилди. Натижада сульфат аммоний минерал ўғити ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш имкони туғилади. Қисқаси ҳозирги долзарб бир паллада комплексда ҳар куни бир янгилик, қувончли воқеа содир бўлмоқда. Янги-янги босқичлар давлат қабул комиссияси ҳукмига ҳавола этиляпти.

Юқорида айтганимиздек, комплекс қурилишига жуда кўп бинокорлик ва монтаж ташкилотлари ҳисса қўшдилар ёки қўшмоқдалар. Айниқса, 160-қурилиш тресги бинокорлари комплекс қурилишининг бош пудратчилари сифатида самарали ишламоқдалар. Капролактам қурилиши бўйича ярим йиллик бунёдкорлик ишлари плани ортиғи билан бажарилган экан бунда уларнинг улуши салмоқлидир. Ўтган беш ойда комплекс бўйича капитал маблағ ўзлаштириш плани 115 процент атрофида бажарилди. Салкам 17 миллион сўмлик капитал маблағ ўзлаштирилди, 9,5 миллион сўмликдан кўпроқ қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилиб, бу соҳа бўйича план 148 процент қилиб адо этилди.

«Промтехмонтаж», «Электромонтаж» бошқармалари коллективлари ҳам катта ҳажмдаги ишларни амалга оширдилар. Айниқса, «Промтехмонтаж» монтаж бошқармаси бунёдкорлари меҳнати тақдирга сазовордир. Комплексдаги жуда кўп асбоб-ускуналар, қувурлар, темир конструкциялар ва бошқа иншоотларни барпо этишди. Сўнгги ойларда монтаж суръатини янада жадаллаштиришди. Шунинг учун ҳам қурилишда иштирок этаётган коллективлар ўртасидаги мусобақада кўпинча ғолиблик қилишмоқда. Улар май ойида ҳам кўчма Қизил байроқни қўлга киритишди.

Комплекснинг аксарият босқичларида изоляция ишлари олиб борилаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Ҳозирги вақтдаги энг муҳим иш шу экан. Бундай ишларни охирига етказмасдан комплексни тўла фойдаланишга топшириш мумкин эмас. Чунки, техника хавфсизлиги, ишчи-хизматчилар меҳнатини муҳофаза қилиш шуни тақозо этади. Лекин, изоляция ишининг суст бориши катта ташвиш туғдирмоқда. Яна тахминан 300 минг сўм ўзлаштириш лозим. 38 минг квадрат метр ҳажмидаги шундай ишлар амалга оширилиши лозим. Бу кўп вақт ва ишчи кучи талаб этади. Шунинг учун изоляция қилувчилар сонини кўпайтириш лозим. Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги бу масалада шошилинч чоралар кўриши, қўшимча монтажчиларни капролактамга сафарбар этиши ва изоляция ишларини июль ойи охирига қолдирмай тугалланишини таъминлаши лозим. Бунинг учун изоляция қилувчилар сонини ками билан яна 100 кишига кўпайтириш керак. Айни вақтда асбоб-ускуналарни ёнғинга чидамли бўёқ билан бўяш, 600, 700 босқичлардаги қурилиш ишларини тугаллаш лозим.

Капролактам комплекси ишга тушиб маҳсулот берадиган қувончли дақиқаларга саноқли кунлар қолди. Бинокорлар, монтажчилар, фойдаланувчилар ана шу маррани тезроқ эгаллаш учун барча имкониятларни ишга солишлари, ҳамкорлик, ҳамжиҳатликни янада кучайтиришлари, сўнгги ишларни иложи борича тезроқ тугаллашлари даркор.

М. МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

МАСЪУЛИЯТИ

Бугунги кунда 16 та қурилиш бригадаси коллективи ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда. 49 та бригадада злобинча иш усули жорий этилган. 33 та бригада эса оз куч билан кўп иш бажариш ташаббусига қўшилган.

Ёшларни партия сафларига қабул қилишда асосий масъулият сўзсиз бошланғич партия ташкилоти зиммасига тушади. Улар партияга қабул қилинувчини ҳар томонлама пухта ўрганмоқдалар. Айни пайтда кафолот берувчининг олдига ҳам янги талаблар қўйилмоқда. Кафолотда партияга кирувчининг яхши фазилатлари саналиши билан бирга, баъзи бир нуқсонлари ҳам кўрсатилмоқда. Асосий эътибор мана шу камчиликларни тугатишга қаратилмоқда. Партияга кирувчига кафолот берувчи зиммасида яна қўшимча масъулият ҳам бор. У ўз кафолотидаги кишининг ўсиб-улғайишига, ғоявий жиҳатдан чиниқишига актив қўмаклашиши, юриш-туриши устидан пухта назорат ўрнатиши лозим.

Ёш коммунистни тарбиялашда партия ташкилотлари барча воситалардан самарали фойдаланмоқдалар. Район партия комитети ва Тошкент тўқимачилик комбинати ҳузурида ташкил этилган ёш коммунистлар мактаби бу соҳада муҳим роль ўйнамоқда. Мактабларнинг тингловчилари машғулотлар давомида КПСС Устави ва Программаси билан, КПСС Марказий Комитети қарорлари, партия съездлари материаллари билан яна ҳам чуқурроқ танишмоқдалар. Улар учун уюштирилаётган лекция, суҳбат ва семинарларда партия қурилишининг турли масалалари ойдинлаштириляпти, коммунистнинг бурч ва масъулияти ҳар бир тингловчи онгига етказиляпти.

Бундан ташқари кандидатлик карточкалари ва партия билетларини коммунистларга уларнинг ўртоқлари даврасида топшириш формаси ҳам тарбиявий ишга маълум даражада таъсир ўтказяпти. Яқинда район партия комитети шундай йиғилиш ташкил этди. Йиғилишда 36 ёш коммунистга партия билетлари кўпчилик иштирокида тантанали вазиятда топширилди.

«Таштекстильмаш» заводи, 1-пойафзал фабрикаси, бинокорлик материаллари комбинати каби корхоналар партия ташкилотлари ёш коммунистларни тарбиялашда янгича иш формаларига амал қилмоқдалар. Бу корхоналарда ўтаётган йиғилишларда партия аъзолигига кандидатларнинг ҳисоботлари тингланмоқда, ёш коммунист фаолиятини анализ қилиниб фойдали маслаҳатлар берилмоқда. Бу тадбир ёшлар активлигини янада оширишга катта ёрдам беряпти. Ҳозирги пайтда районимизда 400 дан ортиқ партия аъзолигига кандидат бор. Улардан 332 киши доимий партия топшириғига эгадир. Партия аъзолигига кандидатлардан 62 киши пропагандист, 110 киши агитатор, сиёсий ахборотчи вазифасини шараф билан ўтаяпти.

Ёш коммунистлар билан ишлаш кекса авлоддан катта меҳрибонлик ва сезгирлик талаб этади. Шу ўринда айрим партия ташкилотларида ёш коммунистлар ўқувини ташкил этишга, улар активлигини оширишга эътиборсизлик билан қаралаётганлигини ҳам эслатиб ўтиш жоиз бўлур эди. Яқинда биз райком бюросида абразив буюмлари комбинати партия комитетининг ҳисоботини тингладик. Текширув давомида комбинатда ёш коммунистлар тарбияси ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги маълум бўлди. Партия аъзолигига кандидатлар Устав талабларини қандай бажараётганликлари, зиммадаги мажбуриятларни қандай уддалаётганликлари юзасидан камдан-кам ҳисобот берадилар. Комбинат партия комитетининг эътибори мана шундай нуқсонларни бартараф этишга қаратилди.

Партия сафларини ўстира бориш, ёш коммунистлар билан ишлашни яхшилаш бўйича тўпланган тажрибалар яқинда бўлиб ўтган илмий-амалий конференцияда умумлаштирилиб, бошланғич ташкилотларга қимматли тавсиялар берилди. Илгарилари фақатгина йирик партия ташкилотларида партия сафларини ўстиришга катта эътибор бериларди. Эндиликда кам сонли партия ташкилотлари сафини ўстириш ҳам диққат марказимизда турибди.

Ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида район меҳнаткашлари ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олган ҳолда ишламоқдалар. Кўпгина коллективлар ўз имкониятларини қайта кўриб чиқиб, партиямизнинг бўлажак XXVI съезди шарафига оширилган мажбуриятлар олдилар. Бу юксак марраларни эгаллашда коммунистлар авангард бўлишлари керак. Партия ташкилотлари ўз иш фаолиятларида коммунистлар активлиги ва жанговарлигини оширишга интилмоқдалар. Ҳеч шубҳа йўқки, коммунистлар активлиги билан биз зиммадаги юксак мажбуриятларни шараф билан бажарамиз ва партиямизнинг бўлажак съездига муносиб меҳнат совғалари ҳозирлаймиз.

С. СУЛТОНОВА,
Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари.

СУЛИНИНГ ЯНГИ НАВИ

Сулининг «Успех» деб аталган янги нави саноат чўчқачилик комплексларида боқилаётган жониворлар рационига муҳим қўшимча бўлади. Сулининг бу навини Бутуниттифоқ ўсимликшунослик илмий-тадқиқот институтининг олимлари Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг ходимлари билан биргаликда етиштирган.

Сулининг бу тури ҳосилдорлиги жиҳатидан республикада районлаштирилган «Ўзбекистон йирик баргли» навидан қолишмайди, бироқ донининг озуқа бўлиш хусусияти жиҳатидан ундан устун туради. Унинг таркибида оқсил моддаси одатдаги сулидагидан 4 процент кўп, протеин, микро элементлар ҳам оз эмас.

Олимлар таркибида оқсил моддаси кўп бўлган бу сулидан омихта ем саноатида фойдаланишни тавсия этмоқдалар. Бу эса чорва маҳсулдорлигини анча ошириш, чўчқачиликни ривожлантириш суръатларини жадаллаштириш имконини беради.

(ЎзТАГ).

ХАТЛАР — ДОИМО ЭЪТИБОРДА

Кейинги олти ой мобайнида Оҳангарон район ижроия комитетига турли мазмундаги 81 та хат ва ариза тушди. Уларнинг ҳаммаси олти кундан ўн кунгача бўлган муддатда қараб чиқилди. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва пенсионерларнинг илтимосига биноан саккизта машина, 19 та гилам ажратилди.

Бунда сайловчиларни қабул қилиш намунали ташкил этилаётганлиги муҳим роль ўйнади. С. Бегимов, Ю. Ғаниев, С. Шейкин ва Ю. Йўлдошев каби ташаббускор депутатлар меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларини қараб чиқишда ижроия комитетга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар депутатлик группаларига бирлашиб, янгича анъаналарни жорий этиш, территорияларни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришда ҳам ташкилотчилик кўрсатмоқдалар.

СИЛОС БОСИМИ — СУТ ОҚИМИ

МУТАХАССИС МИНБАРИ

Чорва қишлови учун жамғариладиган озуқалар ичида силос асосий ўринни эгаллайди. Шунинг учун чорвадорларимиз кўплаб силос бостиришга алоҳида эътибор беришлари, унинг сифатли бўлиши учун ҳаракат қилишлари лозим.

Силос бостириш технологияси бузилмаса, озуқанинг сифати айнимайди, миқдори камаймасдан узоқ муддат яхши сақланади. Бу ўз навбатида ширали озуқаларни кўп миқдорда жамғариш, айниқса, об-ҳаво ноқулай келган йиллар учун резерв озуқа ўрнини босиб, жамоат чорвачилиги маҳсулдорлигини оширишда муҳим омил ҳисобланади.

Силос бостириш ва сақлашнинг илғор усулларини қўллаш, тўйимли моддалар миқдорини камайишини кўк масса ҳолидагига нисбатан 10—15 процентгача қисқартириш имконини беради. Ҳозирги вақтда силос бостириш жараёни тўла механизациялашган. Бу ўз навбатида тайёрланадиган силоснинг миқдорини кўпайтириб сифатини яхшилайди.

Силосни — айниқса, сифатли тайёрланган силосни ҳамма чорва моллари рационига қўшиб бериш мумкин. Сутни кўпайтирувчи озуқа сифатида соғин сигирларни боқишда кўплаб ишлатилади. Унинг ажойиб хусусияти шундан иборатки, бутун йил давомида чорва моллари, айниқса, кавш қайтарувчи моллар рационига аралашма озуқа сифатида қўшиб бериш ва чорвачиликни саноат асосида ривожлантиришда катта аҳамиятга эга.

Маълумки, силос тайёрлашда микроорганизмларнинг моҳияти беқиёсдир. Микроорганизмлар фақат маълум шароитда, маълум намликда ривожланишга мосланган бўлади. Нордон сут бактерияларининг ривожланиши учун силосланадиган массадаги оптимал намлик миқдори 65—75 процент бўлиши керак. Силосланадиган кўкат массаси таркибидаги намлик 60 процентдан кам бўлса, бактериялар учун сув қийинчилик билан етиб боради. Масса таркибидаги намлик 45 процентни ташкил этса, моғорлаш авж олади. Намлик пасайган сари масса ёмон зичланади.

Силосланадиган масса таркибидаги намлик миқдори 75 процентдан ортиқ бўлса, сут кислотаси концентрацияси суст ташкил топади, аксинча, ёғ кислотасининг миқдори кўпайиб шу билан бир қаторда тўйимли моддалар миқдори камайиб, шира суви билан оқиб кетади.

Маккажўхоридан сифатли ва тўйимли силос тайёрлаш учун, ўсимликни сут мўм ва мўм пишиқлигида ўриб бостириш энг яхши даври ҳисобланади. Бунгача силос ҳандақларини сифатли ремонтдан чиқариш керак бўлади. Жумладан, атроф деворларни, ҳандақ тубини текис қилиб суваш, тупроғи тўкилиб ётган ҳандақлар атрофи ва тагига темир-бетон плиталар ётқизиб, зичлаб сувалганидан кейин сўндирилган оҳак билан оқлаш, ўриб келтирилган маккажўхори массаларини чуқурларга ағдаришга мослашган майдончаларни тайёрлаб қўйиш — сифатли силос тайёрлаш учун асосий замин ҳисобланади.

Ҳаким Аҳмедов Янгийўл районидаги Н. Ниёзов номли колхознинг ёш механизаторларидан. Шунга қарамай у касб сирларини мукаммал ўрганиб олган. Айниқса, бу йил ғўзаларга тез ва сифатли ишлов беришда бошқалардан қолишмай меҳнат қилаяпти. У ишлаётган 9-бригада коллективи 72 гектар майдонининг ҳар гектаридан камида 40 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқда. Х. Аҳмедов ана шу курашнинг олдинги сафларида бораётир.

А. Абалян фотоси.

Тавсия қилинган технология талаблари асосида силос бостирилганда, биохимик жараёнлар таъсирида силос таркибидаги қуруқ моддаларнинг камайиш миқдори 3—4 процент бўлса, темирбетондан тайёрланган ҳандақларга бостирилган силоснинг қуруқ моддаси ўртача 15 процентни, сувалмаган чуқурларда эса 20—25 процентни ташкил этиши тажрибаларда исботланган.

Шуни ҳам эслатиб ўтиш керакки — силос ўримига киришишдан аввал, зарур бўладиган машина ва механизмларни сифатли ремонтдан чиқарилганлигини ҳам бир текшириб кўриш, силослаш даврида ем-хашак жамғарувчи бригадаларнинг самарали ишлаши учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш керак.

Силосланадиган масса ҳаво кирмайдиган даражада яхшилаб зичланса, силос ҳарорати 35 градусдан ошмайди. Агар масса яхши зичланмаса, ҳаво кириши натижасида ҳарорат 60—70 градусгача кўтарилиб кетади. Натижада масса таркибидаги тўйимли моддалар миқдори кескин пасайиб кетади.

Силос массаси қизиб кетганда унинг таркибидаги оқсил ва аминокислоталар қанд моддалари билан ўзаро ҳаракатга келиб, чорва моллари ҳазм қилиш учун қийин бўлган комплексларни ташкил этади. Силосдаги каротин ҳам юқори ҳарорат таъсирида парчаланиб кетади.

Силос бостиришда массани майда қилиб қирқиш сифатли озуқа тайёрлашда катта аҳамиятга эга. Ўсимликнинг поя ва барглари майдаланганда эзилган масса таркибидаги тўйимли моддаларга бой бўлган шира оқиб чиқади. Ана шу шира микроорганизмлар барҳаётлиги учун зарур ҳисобланади. Ундан ташқари ўсимлик ширасиˆ майдаланган барг ва поячалари оралиғини тўйдириб, кислородни сиқиб чиқаради. Натижада ўсимлик тўқималарининг ҳаётийлиги сўнади.

Майдаланган силос массасини зичлаш ва чуқурлардан олиш ҳам осон бўлади. Шунингдек, бошқа дағал озуқалар—сомон, похол, ғўза пўчоқ каби хашаклар билан аралаштириб омухта озуқа тайёрлаш ҳам мумкин. Силосланадиган маккажўхори массасини қирқиш 2—3 сантиметрдан ортмаслиги талаб қилинади.

Силос массаси таркибига кислород кириб кетмаслигининг олдини олиш мақсадида чуқурларга ташланган массани оғир занжирли тракторлар ёрдамида пешмапеш шиббалаб туриш зарур. Силос чуқурларига ташланадиган масса 6—7 кун ичида бетўхтов обдон зичлаб шиббалангандан кейин чуқур усти полиэтилен ёки хлорвинил пленкалари билан ҳаво кирмайдиган қилиб беркитилади. Устидан 15—20 сантиметр қалинликда тупроқ ётқизилиб, сўнгра лой сувоқ қилиш яхши самара беради.

Республикамиз маккажўхорикорлари бу йил она-Ватанга 1 миллион 300 минг тонна маккажўхори дони етказиб берадилар. Шу билан бирга, табиийки, 3 миллион тоннадан ортиқроқ маккажўхори пояси ҳам ўриб олинади ва силос бостирилади. Суви қочган бундай пояларни силослашда намлик даражасини 65—75 процентга етказиш учун маълум миқдорда сув қўшилиб сўнгра силос бостирилади.

Массага қўшиладиган сув миқдорини аниқ билиш учун майдалаб ўриб олинган қуруқ маккажўхори поясидан бир килограммини олиб, докачадан ясалган халтачага солиб, 3—5 минут давомида пақирдаги сувга солиб қўйилади. Кейин халтачани сувдан олиб, суви силкитилиб, тарозида қайта тортилади ва қуруқ поя шимиб олган сув миқдори аниқланади. Шундай қилиб, бир тонна қуруқ пояни силослашдан олдин намлаш учун қанча сув сарфланиши белгилаб олинади.

Ҳ. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг катта илмий ходими.

ЖАМОАТЧИ АЁЛЛАРИМИЗ

ҚАРИМА ОПА

Карима опа уйдан чиқиб, яна 393-болалар боғчасига йўл олди. Маҳаллада турувчи кўп болали оналардан бири ундан кенжатойини боғчага жойлаштиришда ёрдам беришни илтимос қилган. Олдинги кун ҳам у шу масалада район халқ маорифи бўлимига чиққан эди. Боғча А. Икромов районидаги Ойдин Собирова номли маҳалла хотин-қизлари Совети оталиғида. Депутат Карима опа эса, ана шу советга кўп йиллардан буён раислик қилиб келади. Кекса коммунист ҳозир пенсияда, кўп вақтини жамоат ишларига сарфламоқда. Маҳалла хотин-қизлари ўртасида фаол оммавий-сиёсий ишлар олиб бормоқда.

Бу йил ўз умр фаслининг олтмишинчи баҳорини хушнудлик билан қаршилаётган меҳрибон она ўз тақдиридан мамнун. Чунки, бутун ҳаёти кураш ва эл бахт-саодати учун ҳалол меҳнат қилиш билан чамбарчас боғланди. Ленин комсомоли тарбиялаган иқтидорли, меҳнатсевар ўзбек аёли колхоз комсомол комитети секретарлигидан катта бир хўжалик раҳбари лавозимигача бўлган серқирра, мазмунли ҳаёт йўлини босиб ўтди. Улуғ Ватан урушининг машаққатли оғир йилларида колхоз раиси сифатида коллективни меҳнатда жасоратга ундади, фронтга катта мадад берди, ғалабага муносиб улуш қўшди.

Улуғ Ватан урушининг ўша серташвиш дамларида — 1942 йили Карима опа ҳаётида унутилмас воқеа юз берди. У Коммунистик партия сафига қабул қилинди. У колхозга ўн уч йил раислик қилди. Партия ва ҳукуматимиз коммунист аёл меҳнатларини муносиб тақдирлади. К. Мусаева кўксини қатор орден ва медаллар безади.

Маҳаллада ҳам Карима опанинг обрўси баланд. Чунки, у маҳалла одамлари ҳақида жуда куйди-пишди. Айниқса, кексалар, болалик аёллар ундан беҳад миннатдор. Халқ ноказларини у ўзи учун шараф деб билади. Маҳалла ободонлиги, оилалар тинчи, оталар фароғати, умуман эл қувончи ана шу холис хизматда, оддий бир коммунист аёл меҳри-оқибатида тўлиқ мужассам.

Элга хизмат қилиб ҳеч толиқманг, жонкуяр опа!

М. ЖУМАБОЕВА,
ишчи мухбирлар университети тингловчиси.

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ

Ф. Энгельс номли Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтида ҳар йили абитуриентлар учун очиқ эшиклар куни ўтказиш одат тусига кириб қолган. Очиқ эшиклар кунида ёшлар ўзлари танлаган касбининг моҳияти билан танишадилар, институт анъаналари ҳақида биринчи тасаввурга эга бўладилар.

Бу йилги очиқ эшиклар кунида институтга ҳужжат топширган йигит-қизлар ўқув юрти профессор ва ўқитувчилари, партия ва комсомол активи билан учрашдилар. Педагогик коллектив номидан сўзга чиққан институт проректори В. Тельцов ўқув юрти тарихи билан ёшларни таништирди. Абитуриентлар институтда етишиб чиққан мутахассислар ҳозир фақат республикамиздагина эмас, мамлакатимизнинг турли шаҳарларида самарали меҳнат қилаётганликларини билиб олдилар.

Профессорлардан Э. Азнаурова, А. Абдуазизов, немис тили факультети декани М. Аъзамовлар институт ҳаёти, унинг келажаги тўғрисида гапиришди. Юқори курс студентлари эса абитуриентлар эътиборига ўзлари тайёрлаган стендларни ҳавола қилдилар. Уларда студентларнинг ҳаёти ҳар томонлама акс эттирилган.

Очиқ эшиклар куни қатнашчиларда катта таассурот қолдирди. Абитуриентлар кириш имтиҳонларига пухта тайёргарлик кўришга, студентликка қабул қилингач ўқув юрти анъаналарини муносиб давом эттиришга сўз бердилар.

С. МУСАХЎЖАЕВА,
институт ўқитувчиси.

ТЕКШИРИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТЕҲРОН. (ТАСС). Эронда барбод этилган давлат тўнтариши қилишга уриниш ҳолларини текшириш, аксилинқилобий фитнага даҳлдор шахсларни аниқлаш давом этмоқда. «Теҳрон таймс» газетаси Эрон ҳарбий ҳаво кучларининг собиқ қўмондони генерал Маҳдиун ҳамда шоҳ режими жандармериясининг собиқ қўмондони генерал Мохахеги фитна ташкил этишда айбланиб, қамоққа олинганлиги тўғрисида хабар қилди. Эрон маъмурларининг вакиллари фитначиларнинг тўла рўйхати қўлимизда, аммо «хавфсизлик мақсадларини кўзлаб уларнинг номлари ҳозирча эълон қилинмайди» деб айтди.

Америка империализми ва Исроилнинг мадади билан рўёбга чиқариш режалаштирилган фитнанинг очилиб бораётган тафсилотлари унинг қатнашчилари Табриз шаҳри билан Эроннинг жанубидаги Ҳузистон вилоятидан исённинг асосий базалари сифатида фойдаланиш ниятида бўлганликларидан далолат беради, деб ёзади газета. Форс агентлиги Ҳузистондаги дивизияларнинг командиридан бири билан 16 штаб офицери қамалганлигини маълум қилди. Уларнинг ёнидан махфий ҳужжатлар ва фитначиларининг рўйхатлари чиққан Ҳарбий ҳаво кучларининг шахсий состави фитнага жалб этилган ва Эроннинг кўпгина учувчилари қамоққа олинган. Фитнани ташкил этишда инқилобдан сўнг мамлакатдан қочиб қолган собиқ шоҳнинг малайлари, шунингдек шоҳ режимининг бир қанча олий офицерлари ҳам актив қатнашганлар.

Теҳрон радиосининг хабар беришича, фитначилар чет элларда тайёргарликдан ўтганлар. Кейинги ойларда давлат тўнтаришини ташкил этиш ва кўча жангларини олиб бориш мутахассислари Англия, ГФР ва АҚШнинг иттифоқчилари бўлмиш бошқа мамлакатларнинг паспортлари билан сайёҳ ниқоби остида Эронга келганлар. Улар ҳукуматга қарши унсурларни машқ қилдириш ва мавжуд режимга қарши чиқишга тайёрлаш билан шуғулланганлар. Фитначилар мамлакатда Америка Қўшма Штатлари, Исроил ва уларнинг иттифоқчилари манфаатларига мос келадиган ҳамда уларнинг қўлида қурол бўладиган қўғирчоқ режимни тиклашдан иборат мақсадни ўз олдиларига қўйганлар, дейилади радио шарҳида.

Шу муносабат билан маҳаллий оммавий информация воситалари таъкидламоқдаки, Вашингтон Эрон халқига қарши душманлик режаларидан воз кечгани йўқ ва бу мамлакатни яна ўз мулкига айлантириш умидида юрибди. Масалан, деб таъкидлайди Теҳрон радиоси, давлат тўнтариши қилиш арафасида Американинг икки авианосеци ва АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг бошқа 25 жанговар кемаси Эрон соҳилларига яқинлашган. Буларда 25 «Фонтом», 100 танк, кўпдан-кўп вертолётлар бўлган.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ЧОЙ ЭКСПОРТ ҚИЛИШ КЎПАЙМОҚДА

ДЕҲЛИ, 15 июль. (ТАСС). Ҳиндистон 1980 йилда салкам 230 миллион килограмм, яъни ўтган йилдагига нисбатан 20 миллион килограмм кўп чой экспорт қилишни планлаштирмоқда. Чой билан шуғулланувчи Ҳиндистон кенгашининг раиси Б. К. Госвами Калькуттада ана шу ҳақда гапирди. Ҳозирги вақтда, деди у, мамлакат чойзорларида 800 мингга яқин киши меҳнат қилмоқда.

Чой етиштиришни кўпайтириш мақсадида мамлакат ҳукумати ишларни механизациялаштиришга, химиявий ўғитлардан фойдаланишга, чойзорларни кенгайтиришга алоҳида аҳамият бермоқда.

АМЕРИКА ДИПЛОМАТЛАРИНИНГ ЖОСУСЛИГИ

ТЕҲРОН, 15 июль. (ТАСС). Теҳрондаги АҚШ элчихонасининг жосуслик билан шуғулланган барча ходимлари, шунингдек америкаликлар билан ҳамкорлик қилган эронликларнинг махсус лақаби бўлган, «Субҳа озодегон» газетасининг маълумотларига кўра, Эронда ушланиб турган Америка жосус-дипломатларидан бири сўроқ-суҳбат вақтида шу тўғрида хабар берди. Унинг номи айтилмайди, у «Пекуин» лақаби билангина иш кўрган.

«Имомга мухлис ислом студентлари»нинг «Пекуин» билан олиб борган суҳбатидан маълум бўлишича, у Америка элчихонасининг хизматчиси сифатида «Роттер», «Парб», «Тармап» ва «Жинус-13» лақаби билан ҳаракат қилган тўрт «манба» билан иш олиб борган. «Пекуин» олдиндан шартлашиб қўйилган жойларда улар билан учрашиб, тўпланган ахборотни олиб турган ва уларга топшириқлар берган. У Бозоргон ҳукуматининг (бу ҳукумат гаровга олинган америкаликлар тўғрисидаги иш кўзғатилганидан кейин истеъфо берган эди) Ислом Революцияси раҳбарлари билан муносабатлари ҳақида, Курдистондаги аҳвол ҳақида ва армиядаги кайфиятлар тўғрисида «Тармап» хабар бериб турганлигини айтди. «Роттер» асосан Курдистондан ташқари бошқа районлардаги майда миллатларнинг аҳволи тўғрисида, қабилаларнинг марказий ҳокимиятга нисбатан кайфиятлари ва қабилалар ўртасидаги алоқалар ҳусусида ахборот бериб турган. «Роттер» Марказий резведка бошқармаси учун ишлаётганлигини билган ва «Американи яхши кўрганлиги учун» бу ишларни текинга бажарган. «Пекуин» ҳозирги вақтда Қашқай қабиласининг қамоқда ётган йўлбошчиси Ҳусрав Қашқайга «Роттер» лақаби берилганлигини хабар қилди.

Газетанинг яна хабар беришича, Бозоргон кабинетида бош министр ўринбосари бўлиб ҳозир турмада ётган Амир-Интизом ҳам «Палад» лақаби остида яшириниб юрган. У бошқа «алоқачи» билан ишлаб турган.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ХАНОЙ. Вьетнам жанубида қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш муваффақият билан амалга оширилмоқда. Ҳозирги вақтда 30 процентдан кўп деҳқон оиласи ишлаб чиқариш бригадаларига бирлашган. Экин майдонларининг 23 процентдан кўпи коллективлар ихтиёрида. Хошиминда бўлиб ўтган республика конференциясида шу маълумотлар келтирилди. Конференция қатнашчилари мамлакат жанубида қишлоқ хўжалигини социалистик қайта қуриш масалаларини муҳокама этдилар.

● ҚУВАЙТ. Саудия Арабистони ўз территориясига чет эл ҳарбийларининг киришига йўл қўймайди, деди Саудия Арабистони ахборот министри Муҳаммад Абду Ямани. У орол Ахборот агентлиги мухбири билан суҳбатда унинг мамлакати АҚШга ва бир қанча бошқа Ғарбий мамлакатларга ҳарбий имтиёз берганлиги тўғрисидаги хабарни рад этди.

● ЛАГОС. 1979 йилда Нигериянинг кон саноати жадал суръатлар билан ривожланди, деди шахта ва энергетика федерал министри Муҳаммад Иброҳим Ҳасан. У Кадуна штатида сўзга чиқиб шуни қайд этдики, ўтган йили Квара ва Плато штатларида йирик темир руда конлари топилган, нефть экспорт қилишдан олинган фойда эса 15 миллиард долларга етди. Мамлакатда янги нефть тозалаш заводлари қуриш ҳамда ишлаб турган заводларни модернизациялаш программаси амалга оширилмоқда, деб қайд этди министр.

● ВАШИНГТОН. Президент Ж. Картер экономика масалаларига бағишлаб шошилинч кенгаш чақирди. Кенгаш ишида вице-президент У. Мондейл, президентнинг бир қанча маслаҳатчилари қатнашдилар. Улар мамлакатдаги иқтисодий аҳволни қисқа ва узоқ муддатга мўлжалланган планлар асосида муҳокама этдилар.

Америка экономикаси ҳозирги вақтда иқтисодий тушкунлик исканжасида. Бу тушкунлик февраль ойидаёқ бошланган эди. Ҳатто ҳозир умидвор кишилар ҳам бу тушкунлик 1981 йилнинг бошига келиб кучайиб кетади, деб тахмин қилмоқдалар. Ана шу шошилинч кенгаш чуқур иқтисодий проблемаларни муҳокама қилишга бағишланди.

(ТАСС, 15 июль).

БУЮК АЛЛОМА СИЙМОСИ

АБУ АЛИ ИБН СИНО ТУҒИЛГАН КУННИНГ 1000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Калинин номли Андижон медицина институтида Шарқнинг машҳур энциклопедист олими Абу Али ибн Синонинг бронзадан ишланган ажойиб бюсти-портрети сақланмоқда. Бу портретнинг яратилиш тарихи жуда қизиқ...

Бизга тарихдан маълумки, ибн Сино 1037 йили Эроннинг Ҳамадон шаҳрида вафот этган ва шу ерга дафн қилинган. Унинг ҳақиқий сиймоси туширилган портрети йўқ, мабода бўлган бўлса ҳам сақланмаган. Лекин дунёнинг етти иқлимига маълум ва машҳур олимнинг вафотидан кейин ҳаваскор ва профессионал рассомлар томонидан ишланган турли суратлар бизга маълум. Буюк мутафаккирнинг қиёфасини ўрта асрларда ва ундан кейинги даврларда ҳам бир қанча мўйқалам соҳиблари ўзларининг ижодий фантазиясига мувофиқ чизганлар. Аммо аллома ҳаётлик пайтида қандай кўринишда бўлган? Бундай ва шунга яқин масалалар кўпгина кишиларни тўлқинлантирган, лекин ибн Синонинг ҳақиқий қиёфаси акс эттирилган портретни яратиш ҳеч кимга насиб бўлмади.

Аммо ўзбек медик олимлари бу ғоят мураккаб масалани амалга оширишга муваффақ бўлдилар.

Бу шундай бошланганди: 1954 йили буюк алломанинг қабри янги мавзолейга кўчириладиган бўлди. Ўшанда эронлик шарқшунос Саид Нафасий ўзининг ҳаётини хавф остида қолдириб бўлсада, бахтли тасодиф билан ибн Сино жасадини суратга олади. Фотообъективга бош суяк парчаларининг тасвири тушган экан. Эрон олими СССР медицина фанлари академиясининг академиги В. Терновскийни бу суратлар билан таништиради. У эса фотосуратга асосланиб аллома бош суягининг анатомик тузилишини аниқлайди. Ана шу тасвирлар асосида таниқли совет антропологи М. М. Герасимов 57 ёшли ибн Синонинг график портретини тайёрлайди.

Энди ўз-ўзидан буюк олимнинг ҳужжатга асосланган портретини қаттиқ материалга кўчириш эҳтиёжи туғилган эди. Бу ишнинг масъулиятини андижонлик медицина олимлари ўз зиммаларига оладилар. Уларнинг қўлида бош суякнинг икки парчаси (ён томондан кўриниши) ва ярим доираси бор эди. Скульптура-портретни ишлаш учун яна бир ўлчов — қиёфанинг олд томондан олинган сурати зарур эди. Бу масалада медикларга математиклар ёрдамга келишди. Институт доценти Шавкат Ҳамидуллин мураккаб ҳисоб-китоблардан сўнг бўлажак думалоқ шаклдаги скульптура-портретнинг аниқ математик нусхасини чизиб берди. Ш. Ҳамидуллин тайёрлаган график — ҳужжат асосида институтнинг эстетика фани ўқитувчиси Евгений Соколов ибн Синонинг скульптура-портретини яратди. Шундай қилиб, буюк алломанинг эндиликда барчага маълум бўлаётган бюст-портрети тайёрланди ва у Тошкентдаги экспериментал-скульптура комбинатида бронзага кўчирилди.

СССР медицина фанлари академиясининг ихтироларни текшириш хизмати ходимлари пухта текширувлардан сўнг Абу Али ибн Синонинг Андижонда яратилган портретининг илмийлигига ва унинг ҳаққонийлигига иқрор бўлишди ҳамда бу портрет эталон-ягона андоза сифатида қабул қилинди.

Скульптура-портретда буюк алломанинг сиймоси яхши ифодаланган. У жисман ва руҳан кучли, қудратли ва букилмас иродали кишиларнинг саломатлиги ва ўз мақсадлари йўлида мустаҳкам турган, инсонлик бурчи учун қаҳрамонлик кўрсатишга тайёр, ҳатто ўлимдан ҳам қўрқмайдиган киши — тасаввуримиздаги идеал инсон қиёфасига яқин туради.

Бу фазилатлар ибн Синонинг бошқа рассомлар ишлаган портретларида ҳам муайян даражада ўз аксини топгандир. 1956 йили таниқли озарбайжон скульптори, СССР Бадиий академиясининг мухбир аъзоси, СССР Давлат мукофотининг лауреати, Озарбайжон ССР халқ рассоми Фуад Абдураҳмонов Бухоро шаҳрида ўрнатиш учун ўтказилган ибн Сино ҳайкали конкурсининг биринчи мукофотини олган эди. 1975 йили икки метрли ибн Сино ҳайкали аллома номи билан аталадиган область кутубхонасининг олдидаги майдонга ўрнатилди. Скульптор ибн Сино ҳайкалида олимнинг илҳом онларини, миллий характер белгилари ёрқин акс этган, ўзига хос индивидуал ижодкор шахс қиёфасини ифодалашга муваффақ бўлган.

Тошкентлик таниқли скульптор Ҳаким Ҳуснитдинхўжаев томонидан яратилган Абу Али ибн Сино ҳайкали ҳам эътиборга сазовор. Бу ҳайкал бундан 1000 йил бурун буюк аллома туғилган ҳозирги Бухоро областининг Афшона қишлоғига қўйилган. Шунингдек, тошкентлик скульптор В. Аксенов; СССР Давлат мукофотининг лауреати, архитектор Собир Одиловлар ҳам Тошкентда ўрнатиладиган ибн Сино ҳайкалларининг муаллифларидир.

Ўзбек тасвирий санъатида ибн Сино образини яратишга интилган рассомлар анчагина. Хусусан графика жанридаги Қ. Башаров, А. Визель каби рассомларнинг номини эслаб ўтиш мумкин.

Ҳа, айни кунларда туғилган кунининг 1000 йиллиги бутун ер юзи халқлари маданиятининг тантанасига айланаётган Шарқ алломаси Абу Али ибн Синога атаб тасвирий санъатда ҳали кўплаб янги асарлар яратилаверади.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

А Й Б — ҲАЙДОВЧИДА

ЙЎЛ ҚОИДАЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ҚИЛАЙЛИК

1980 йилнинг ўтган 6 ойида областимизнинг йўл ва кўчаларида кўпгина транспорт аварияси рўй берди. Бу ҳодисаларнинг 80 фоизи фақат ҳайдовчиларнинг айби билан, яъни, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини қўпол равишда бузганликлари туфайли содир бўлди. Буларнинг кўпчилиги енгил шахсий машиналарни ташкил этади!..

...12 июнь кечқурун соат 23 дан 35 минут ўтганда Ўрта Чирчиқ район ички ишлар бўлими штабининг бошлиғи Абдуюсупов ва ГАИ бўлимининг бошлиғи Муллабоев ўртоқлар раҳбарлигидаги группа зудлик билан ҳодиса содир бўлган жойга — Тошкент—Қўқон йўлининг 33-километрига етиб келишди. Жароҳатланган 15—16 ёшлардаги бола тезда касалхонага етказилди. Бироқ... жиноятчи йўқ, яширинган.

Жароҳатланган бола — Тўйтепа шаҳрида яшовчи саккизинчи синф ўқувчиси Омон Мирзаев экан. Жиноятчи ким?

...Оҳангарон шаҳрида яшовчи А. Сафин ўғли Илҳомнинг раъйини қайтармайди. Болалигидан унга ҳамма нарсани муҳайё қилиб ўргатган, талтайтирган. Шунинг учун, мана, ўғли ўн етти ёшга кирганида ҳам унинг истагига қарши бora олмайди. Илҳом Олмалиқдаги 50-шаҳар ҳунар-техника билим юртида ўқияпти. Кейинги пайтда унча-мунча «отадиган» одат чиқарди.

12 июнь куни ҳам Илҳом кечки пайт отасининг ВАЗ-2101 маркали, 07—61 ТШФ давлат номерли машинасини одатдагидек миниб чиқиб кетди. Ўғлининг машина ҳайдаш ҳуқуқини берадиган гувоҳномаси йўқ, бунинг устига ҳали гувоҳнома оладиган ёшга ҳам етмаганини билатуриб, уни йўлдан қайтармади, машина ҳайдашни тақиқламади.

Оқибатда, Илҳом «учқур от»ни завқ билан учириб, оғайниларн олдига борди. «Қиттак-қиттак» қилишди. Ичига озгина киргач бадани қизиб, «илҳоми» жўшиб, ўзини осмонда ҳис эта бошлади, газ педалини тобора қаттиқроқ босаверди ва... тўппа-тўғри катта йўлда «Жигули»ни тўхтатолмай ўзи тенги йўловчини уриб юборди!.. Бунинг устига, ёрдам кўрсатмай қочди. Маст эди-да. Лекин, милиция ходимлари уни ичганароғининг ҳиди оғзидан кетмасидан топишди...

Фарҳод Ўрунов ўн олти ёшда, Бўка қишлоғида яшайди, нонвойхонада ишлайди. ВАЗ-2101 маркали, 73—89 ТШТ давлат номерли машина унинг акаси Баҳодир Иброҳимовга тегишли. Баҳодирнинг ўзиники ҳам эмас, ишонч қоғози билан минади. Шундай бўлса-да, машинани укасига ҳам тез-тез ишониб бериб турарди. Ваҳоланки, Фарҳодда машина ҳайдашга гувоҳнома йўқ, ёши ҳам етмайди. 15 июнь куни эрталаб Фарҳод машинани Қорабоғ қишлоғи томондан Бўка район марказига ҳайдаб келаётган эди. Ҳаракат хавфсизлиги қоидаларини яхши билмаслигига қарамай тезликни яхшигина оширди.

Ана шундай тез келаётганида олдида йўл четида кетаётган аравага яқинлашиб қолди, рўпарасидан эса машина келяпти. Нима қилсин? Араванинг чап томонидан ўтиб кетаман деса рўпарадаги машинага урилади, тўхтатишга эса... улгурмади. Чунки, тезлик юқори эди-да... «Жигули» араванинг ортидан бориб урди... Бўка районидаги Тимирязев номли колхозда яшовчи ўн беш ёшли Баҳтиёр Мамажонов жароҳатланиб, касалхонага ётқизилади...

Йўл ҳодисаларининг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, аварияларнинг аксарияти тезликни белгиланган нормадан ортиқ даражада ошириш туфайли келиб чиқяпти. Бу нарса биргина фактда — авария ёки бахтсиз ҳодисаларнинг кўпи «Жигули» машиналари билан рўй бераётганлигида кўринади. «Жигули» тезюрар, енгил машина. Уни ҳайдовчилар машинанинг ана шу «алдамчи» хусусиятини кўпинча унутиб қўядилар, қўққисдан авария вазияти вужудга келган дақиқада машинани эплай олмайдиган даражада тезликни оширадилар. Натижада, «Жигули»нинг тезюрар фазилати кўнгилсиз ёки бахтсиз ҳодисадан сўнг унинг нуқсони бўлиб якунланади.

Чиноз районидаги «Октябрь» колхозининг тракторчиси Б. Эшонқулов ўзининг 38—88 ТШР давлат номерли ВАЗ-21011 машинасида 18 июнь кечқурун соат 23 дан 20 минут ўтганда Катта ўзбек трактида юқори тезликда келаётган эди. У ўз машинасининг учишидан завқи жўшиб кетган бўлса керак, олдинда кетаётган 94—74 ТШУ номерли ВАЗ-2101 машинасини қувиб ўтмоқчи бўлди. Лекин, унинг бу уриниши кўнгилсиз ҳодиса билан тугади: рўпарадан келаётган мотоциклни уриб юборди! Чиноздаги автомобилларга техника хизмати кўрсатиш станциясининг слесари, номерсиз мотоциклни ҳайдаб келаётган 18 ёшли Қ. Машалиев жароҳатланиб, касалхонага ётқизилди.

Бундай бахтсиз ҳодисанинг рўй бериши эмас, ҳатто уни эслаш ҳам ниҳоятда оғир ва аянчли. Лекин начора, фактлардан кўз юмиб бўлмайди. Бу фактлар эса ҳайдовчиларнинг «арзимаган» қоидабузарликлари, рулни бошқараётиб «майда-чуйда» нарсаларга эътибор бермасликлари туфайли келиб чиқяпти.

Тезликни нормадагидан ошириш, «қиттак» отиб транспорт бошқариш, гувоҳномасиз машина ҳайдаш, қоидани билатуриб уни бузиш каби «майда-чуйда»лар юқоридаги каби кўнгилсиз ва бахтсиз ҳодисалар билан тугамоқда...

Шуни унутмаслик кераккн, ҳаракат хавфсизлиги қоидаларида «майда-чуйда» йўқ, ҳаммаси муҳим. Бу қоидаларни қонун, унга амал қилишни эса виждон олдидаги инсоний бурчи деб билган ҳайдовчигина фалокатнинг сабабчиси бўлмайди, ўзининг ва ўзгаларнинг ҳаётини хавф остида қолдирмайди!..

Т. НЕЪМАТОВ,
Тошкент область ички ишлар бошқармаси Давлат автоинспекциясининг инструктори, милиция подполковниги.
Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

КИЧКИНТОЙЛАР ШИФОКОРЛАРИ

«Болаларимизнинг соғлиги тўғрисида меҳрибонлик ва ғамхўрлик кўрсатиб келаётганликлари, уларнинг саломатликлари ва инсоний бахтиёрликларига кўмаклашиб келаётганликлари учун чин юракдан раҳматлар айтаман. Бемор боланинг онаси В. К. Туранова». Тошкент шаҳар, Куйбишев районидаги 5-болалар касалхонасининг терапия бўлимидаги шифокорлар ҳақида ёзиб қолдирган бундай юрак сўзларини, самимий раҳматномаларни касалхонанинг истак ва таклифлар дафтарида кўплаб учратиш мумкин.

6 та бўлимдан иборат бўлган, ҳозирги замон даволаш ускуналари билан жиҳозланган ва тажрибали шифокорлар ишлаб турган бу даволаш масканида беш юзга яқин бола даволанади. Турли дард ва касаллик билан бу ерга келган ёш беморлар меҳрибон шифокорлар қуршовида бўладилар.

Касалхонада терапия бўлимининг бошлиғи, кекса шифокор С. И. Авцина, шунингдек, врачлардан З. Б. Рафиқова, Г. Б. Эльмен, М. И. Любецкая, Р. Б. Тиловова, ҳамширалардан Ш. Усмонова, М. И. Карпова, З. Морозова, Г. Эргашева, Ф. Б. Спектор, Б. В. Бочкарева ва бошқаларнинг меҳрибонлигидан ёш беморлар ва уларнинг ота-оналари чексиз миннатдор бўлмоқдалар.

Касалхонада бемор болаларнинг яхши шифо топиб, бутунлай соғайиб кетишлари учун даволаш-профилактика ишларига, энг яхши даволаш усулларини кенг қўллашга катта эътибор берилмоқда.

●

Суратда: (чапдан) врачлар Н. Альтшуллер, С. И. Авцина (терапия бўлимининг бошлиғи), М. Носирова ва З. Рафиқовалар бемор болаларнинг кўкрак-қовурға сурати туширилган рентген плёнкасини кўздан кечирмоқдалар.

М. Тўйчиев фотоси.

ОЛИМПИАДА ТАРИХИДАН
факт ва рақамлар

МЕХИКО, 1968 ЙИЛ

Бу сафар Олимпиада ўйинларининг маркази Лотин Америкасига кўчди. Мексика пойтахтида бўлиб ўтган XIX Олимпиада ўйинларида 112 мамлакатдан 5531 спортчи иштирок этган. Бу ўзига хос рекорд бўлди.

Янги фан-техника ютуқларидан самарали фойдаланиш натижасида биринчи марта Олимпиада ўйинларини кўп минг сонли томошабинлар кузатишди. Мусобақаларни телевизор экранлари орқали ярим миллиарддан кўп телетомошабин кўрган. Ҳар бир спорт бахси музика садолари билан омихталашиб кетганлиги бу Олимпиадани бошқаларидан ажратиб туради.

76 та Олимпиада рекорди ўрнатилди. Рекордларнинг 28 таси жаҳон миқёсида эришилган натижадан кўпроқдир.

СССР спортчилари бокс, эркин ва классик кураш, эркаклар ва аёллар ўртасидаги волейбол, гимнастика, оғир атлетика, мерганлик, стендга отиш, қиличбозликда умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгаллашди. 160 спортчимиз ёки мусобақаларда иштирок этган ҳар икки вакилимизнинг бири Ҳурмат шоҳсупасига кўтарилган.

Америка спортчилари катта ютуқни қўлга киритишди. Жумладан, студент Боб Бимон эришган муваффақият ҳали кўпчиликнинг ёдидан кўтарилгани йўқ. У узунликка сакрашда 8 метр 90 сантиметр маррани эгаллаган. Кейинроқ газеталар у эришган ютуқни космик ёхуд фантастик натижа деб баҳоладилар.

Норасмий команда ҳисобида ҳам АҚШ биринчи ўринни эгаллади. Америка вакиллари жами 107 медални, шу жумладан 45 та олтин, 28 та кумуш, 34 та бронза медални қўлга киритдилар. Иккинчи ўринда СССР спортчилари. Вакилларимиз 91 та медалга — 29 та олтин, 32 та кумуш ва 30 та бронза медалга сазовор бўлишди. Социалистик мамлакатларнинг спортчилари ҳам бу сафар муваффақиятли иштирок этдилар. Шу нарсани таъкидлаш кераккн, XIX Олимпиада ўйинларидан эътиборан ГДР спортчилари ўз давлатлари шарафини ҳимоя қилдилар. Социалистик мамлакатлар вакиллари Олимпиада программасидаги 21 спорт турининг 13 тасида ғолиб бўлишди. Улар 174 Олимпиада олтин медалининг 69 тасини қўлга киритдилар. Жами 524 та мукофотнинг 219 таси социалистик мамлакатлар вакилларига берилди.

ЎСМИРЛАР БАҲСЛАШГАНДА

Челябинск шаҳрида ўсмирлар ўртасида енгил атлетика мусобақалари бўлиб ўтди. Иттифоқимизнинг турли бурчакларидан йиғилган 16—17 ёшли спортчилар ўзаро баҳслашдилар. Мусобақаларда республикамиз вакиллари муваффақият қозонишди. Жумладан, Тошкентнинг «Меҳнат» жамияти вакили Дмитрий Литвиненко уч хатлаб сакрашда 16 метр 01 сантиметр натижа кўрсатди. Бу билан ёшлар ўртасидаги СССР рекорди янгиланди.

Фарғонали Любовь Первухина эса кўксига бир йўла икки олтин медал тақди. У 800 метрга югуриш ва 4х400 эстафетали мусобақада ғолиб бўлди. Шунингдек, Р. Ярмухина, О. Морьгун каби енгил атлетикачиларимиз ҳам муваффақият қозондилар.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ИККИНЧИ ЛИГАДА

Футбол бўйича иккинчи лига командалари СССР чемпионатининг олтинчи зонасида пешқадамлар ўртасидаги баҳс тобора қизимоқда. Навбатдаги 25-тур ўйинларида карвонбоши коллективлар яна маҳорат қозониб, иккитадан муҳим очколарни қўлга киритдилар. Биринчи ўриндаги Самарқанд динамочилари ўз майдонларида «Амударё» командасини 4:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар ва 33 очко билан пешқадамликни давом эттирмоқдалар. Бухоро футболчиларини 5:2 ҳисобида ютган Фарғонанинг «Нефтяник» командаси эса очколар сонини 32 тага етказди. «Хива» «Қаршистрой» меҳмони бўлиб, майдон эгаларини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Қолган ўйинлар қуйидаги натижаларни берди: «Янгиер» — «Хўжанд». — 2:1, «Старт» — «Пахтачи»— 3:1, «Соҳибкор» — «Шаҳриханец»—1:0, «Ҳисор»—«Хоразм» — 0:3, «Автомобилист» —«Наримановец» — 3:0.

18 июлда 26-тур ўйинлари бўлади. Самарқанд динамочилари «Хоразм»ни, «Нефтяник» «Наримановец» командасини қабул қиладилар.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

ТОВАРЛАР — ХАЛҚҚА!

«УПА» — ФОТОҲАВАСКОРЛАРГА ВА ШУ КАСБ ЭГАЛАРИГА!

Фоторгафия билан шуғулланадиган ҳар бир киши суратнинг сифатли бўлиши фотоувеличителга нақадар боғлиқлигини яхши тушунади.

Автомат фокусга оладиган «УПА-6Е-ЗЕНИТ» портатив фотоувеличитель ўттиз беш миллиметрли фотоплёнкаларда суратга олинган 24х36 мм, 18х24 мм ҳажмдаги ҳамда ўн олти миллиметрли фотоплёнкаларда суратга олинган 12х17 миллиметр ҳажмдаги негативлардан суратни катталаштириб беради.

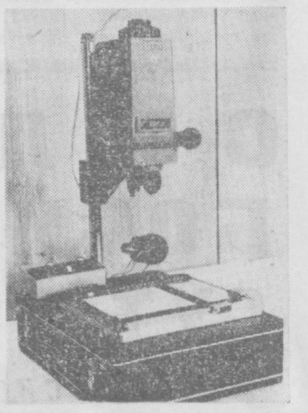

Фотоувеличителда 60х60 мм ҳажмдаги светофильтрни қўллаш ёрдамида рангли негативлардан сурат чиқариш мумкин.

Фотоувеличителдан диафильмлар проектори сифатида фойдаланса бўлади.

Қўлда фокусга аниқ йўналтириш негатив рамкасига жойланган махсус қўлланма ёрдамида таъминланади.

Катталаштириш имкониятлари: автомат равишда фокусга олиш 8 кратгача; қўлда фокусга олиш 20 кратгача.

Фотоувеличитель «ИНДУСТАР-50У» объективи билан жиҳозланган ҳамда «ИЗОХРОН» электрон вақт рельеси билан тўлдирилган, «ИЗОХРОН» лампанинг белгиланган вақтда ёқиш ва автомат равишда ўчиришга белгиланган.

«УПА-6Е-ЗЕНИТ» фотоувеличителнинг баҳоси — 72 сўм.

«РАССВЕТ» МАРКАЗИЙ РЕКЛАМА-КОММЕРСИЯ ТАШКИЛОТИ.
«ТЕЛЕПРЕССТОРГРЕКЛАМА».

159-ҚИШЛОҚ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1980—1981 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мева-сабзавот устаси, уста соҳибкор, уста боғбон, уста чорвадор, кенг профилли автослесарь ишларини бажара оладиган ва автомобиль ҳайдайдиган тракторчи-машинист. Ўқиш муддати — 3 йил; **3-класс тракторчи.** Ўқиш муддати — 1 йил; **тракторлар, автомобиллар ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти бўйича слесарь-механик.** Ўқиш муддати — бир ярим йил.

Билим юртига 8—10 синф маълумотига эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар. 3 йиллик ўқишни битирганларга билим юртини тамомлаганлиги тўғрисида диплом, 1 йил муддатли ўқишни тамомлаганларга билим юртини тугатганлиги тўғрисида аттестат ва тракторчи гувоҳномаси берилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар бепул кийим-кечак ва уч маҳал иссиқ овқат, ётоқхона билан таъминланадилар, стипендия тўланади ва ўқиш даври иш сажига қўшилади. Ўқишни аъло баҳолар билан тамомлаганлар техникум ва олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига ўқишга юбориладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент область, Ғалаба райони, «Огонёк» совхоз-заводи («Қўйлиқ—Солдатское», «Янгийўл—Тўйтепа» оралиғида қатновчи автобусларнинг, «Огонёк» совхоз-заводи» бекати).

«МЕЖГОРСВЯЗЬСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ
4-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ
қалайловчи-алоқа монтажчиси ихтисоси бўйича
3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАН 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш дврида ҳар ойда 75 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона ва прописка билан таъминланадилар. Курсларни битирганлар Ўрта Осиё ва Қозоғистондаги алоқа объектларида ишлайдилар.

Меҳнат ҳақи — ишбай ва ишбай-мукофотли.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, У. Юсупов кўчаси, 70- уй (14, 39, 48-автобуслар; 10-троллейбус; 10, 23, 27-трамвайларнинг «Офсет босма фабрикаси» бекати).

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.30 — Ҳужжатли фильм. 12.00 — Камер концерти. 12.30 — Ҳужжатли фильмлар. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 15.35 — Концерт. 16.05 — Ҳунар-техника таълими билим юртларида нимага ва қандай қилиб ўргатишади? 16.55 — Электрониканинг саргузашти. Бадиий фильм, 2-серия. 18.00 — Ёшлар адреслари. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Балет артистларининг концерти. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Даврани кенг олинг. Танаффус пайтида дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30—Болалар учун фильм. 11.50 — Қувноқ пионер ёзи. 12.20 — Болалар учун фильм концерт. 13.10 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм, 1-қисм. 18.20 — Ленин қадамжолари бўйлаб. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ўз ўйимизнинг қадрига етайлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Дирижёр ҳикоя қилади. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Танбур ва сато наволари. 21.30 — Время. 22.05 — Комплекс механизация — пахтачиликда бош йўналиш. 22.20 — Ў. Усмонов. Гирдоб. Видеофильм, 2-қисм.

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25— Абитуриент-80. 20.55 — Химия. 21.55 — Она шаҳрим-Тошкентим. 22.25 — Сардор. Бадиий фильм.

ДОИМИЙ ИШГА

склад мудири, тарбиячи, муқовачилар ва уларга шогирдлар, аккумулляторларни зарядловчилар, газ пайвандчи, стереотипёрларга шогирдлар, контролёрлар, ёрдамчи ишчилар, фаррошлар, қоровуллар, вахтёрлар, лифтчилар, слесарь-сантехниклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, кадрлар бўлими.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 14023. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Б. 1647. 1?